

Oppgave 1 (teller 10%)

(a) Hva er et kollektivt gode? Gi to eksempler på slike goder. Hvorfor tilbys slike goder ofte av det offentlige?

(b) Forklar hva alternativkostnad er. Forklar deretter hva komparative fortrinn er.

Oppgave 2 (teller 60%)

Vi ser på et produkt som selges i et marked med såkalt fullkommen konkurranse.

(a) To sentrale forutsetninger for en slik markedsform er (i) at aktørene er pristakere og at (ii) produktene er homogene. Forklar hva hver av disse forutsetningene betyr, og hvilken rolle de spiller.

(b) Forklar kort hvordan pris og omsatt mengde bestemmes i markedet. Regn ut likevektspris og -mengde når etterspørselen er gitt ved $X=380-4P$ og tilbudet er gitt ved $X=P-20$, hvor P er pris i kroner og X er antall enheter.

(c) Betrakt et marked med mange produsenter. Tenk deg at en del av produsentene utsettes for sabotasje slik at de ikke lenger kan levere produkter til markedet. Forklar ved hjelp av en figur hva som vil skje med likevektspris og omsatt mengde. Hvilken betydning har brattheten på etterspørsels- og tilbudskurvene for effekten av sabotasje på omsatt mengde?

Etterspørerne klager over de høye prisene i markedet for produktet og ber om at myndighetene setter en maksimalpris eller gir en subsidie.

(d) Forklar verbalt hva som blir virkningene i markedet av en maksimalpris.

(e) Forklar ved hjelp av en figur hva som blir effektene i markedet av at det ikke innføres noen maksimalpris, men at selgerne i stedet får en subsidie på s kroner per enhet. Hva menes med at subsidien deles mellom kjøpere og selgere i markedet? Hvordan deles subsidien dersom tilbudskurven er helt horisontal?

(f) Forklar hva samfunnsøkonomisk overskudd er på en figur. Vis endringen i samfunnsøkonomisk overskudd som følge av subsidien. Forklar med ord hvorfor subsidien gir et samfunnsøkonomisk effektivitetstap selv om både kjøpere og selgere i markedet tjener på subsidien.

Oppgave 3 (teller 30%)

Norge har forpliktet seg til å redusere landets CO_2 -utslipp med en viss mengde.

- a) Myndighetene ønsker en kostnadseffektiv klimapolitikk, det vil si at utslippene skal kuttes på billigste måte. Forklar med ord hvorfor en kan oppnå kostnadseffektive kutt ved at produsentene ilegges en avgift per tonn CO_2 -utslipp. Forklar hvorfor det er viktig for kostnadseffektivitet at avgiftsatsen er den samme for alle produsentene.

Reduksjon i klimautslipp kan også oppnås ved at vi kjøper klimakvoter fra andre land.

- b) Forklar hva som er gevinstene ved å ha et internasjonalt kvotemarked.
- c) I mange land auksjonerer myndighetene bort kvotene til bedriftene. Svekker det effekten av kvotemarkedet om noen produsenter får tildelt kvoter gratis fra myndighetene?
Begrunn svaret.